

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA
KOMPETENCJA W PRACY
Z UCZNIEM ZDOLNYM

EDUKACJA DLA MĄDROŚCI

*„Strach przed innością nakłania ludzi do bardzo
dziwnych zachowań.”*

Fatima Mernissi

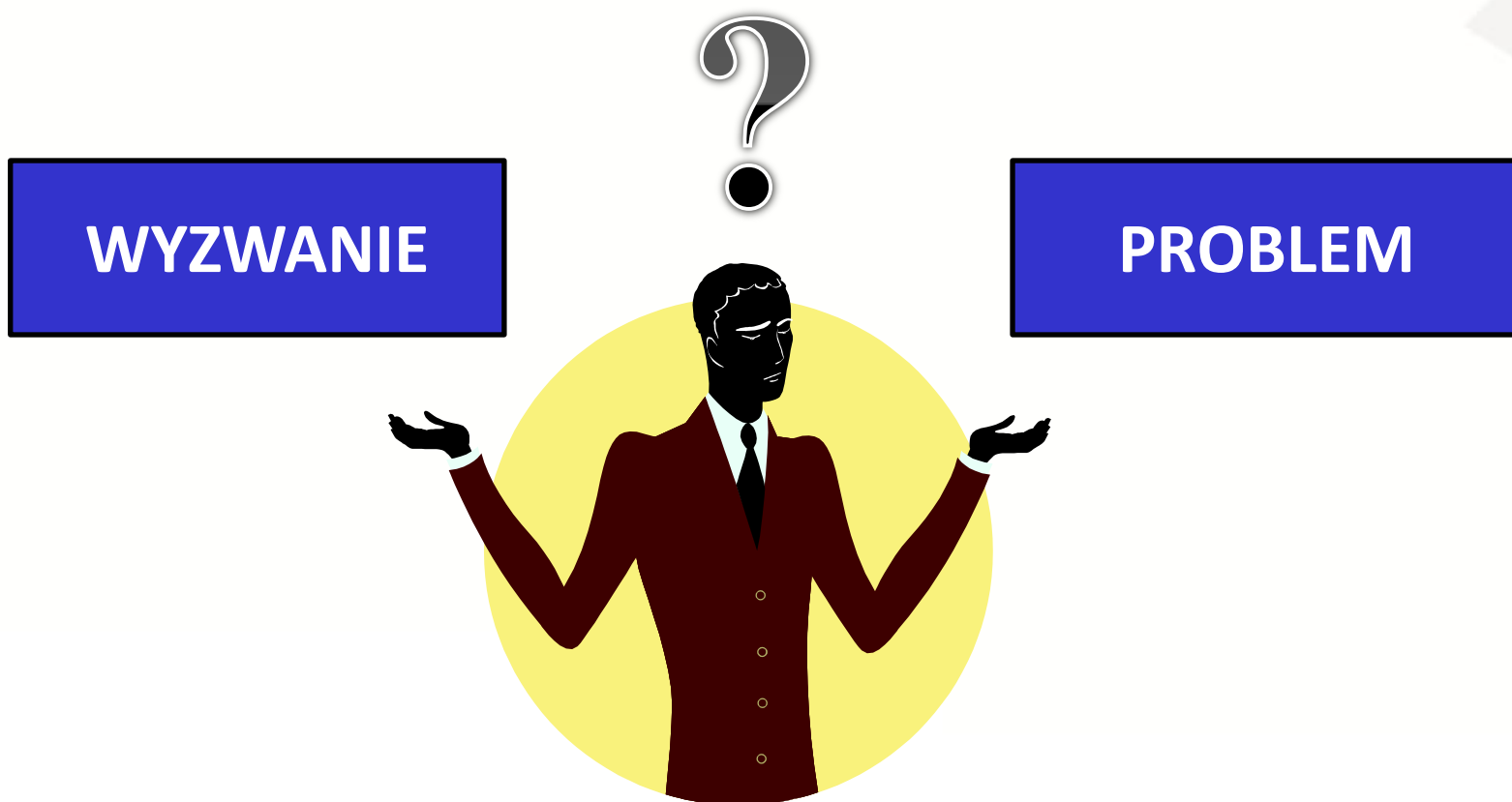
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA
KOMPETENCJA W PRACY
Z UCZNIEM ZDOLNYM

TEORIA PUNKTU WIDZENIA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SPRAWDŹ SWÓJ MÓZG CZY PRZECZYTA TO BEZ PROBLEMU

- Nie mogłem uświadomić że właściwie mogłem zrozumieć co czytam. Fenomen sily ludzkiego mózgu. Według odkrycia na Uniwersytecie Cambridge, nie ważne w jakiej kolejności ułożone są litery w wyrazie. Najważniejszą rzeczą jest żeby pierwsza litera była na właściwym miejscu. Reszta może być ułożona gdziekolwiek a i tak wciąż możemy to bez problemu przeczytać. Dzieje się tak dlatego bo ludzki mózg nie czyta każdej pojedynczej litery, ale słowa jako całość. Nieśmiałe? tak... zwłaszcza myślałem że otępienie jest ważne...!

EDUKACJA DLA MĄDROŚCI

„Mądrość - rozumiana jest jako wybitny poziom osobistych i interpersonalnych kompetencji wykorzystywanych dla dobra jednostki i ogółu, opartych przede wszystkim na wiedzy, umiejętności wczesnego dostrzegania i trafnego rozwiązywania problemów życiowych, umiejętności słuchania, oceniania i dawania rad”.

Pietrasiński Z., Mądrość czyli świetne wyposażenie umysłu, Warszawa 2001, s. 15-16.

ZRÓWNOWAŻONA TEORIA MĄDROŚCI R. STERNBERGA

W rozwoju mądrości ucznia
zdolnego niezbędna jest
edukacja stymulująca
i rozwijająca jednocześnie:
Mądrość, Inteligencję
i Kreatywność.

ROZWÓJ MĄDROŚCI I POTENCJAŁU W KONCEPCJI R. STERNBERGA

Kreatywność jest niezbędna jednostce, by tworzyć rozwiązania, projekty, wizje, plany jednostkowe, zbiorowe.

Wiedza, umiejętności analityczne są bardzo ważne, bez nich nie jest możliwe myślenie transgresyjne.

Mądrość łączy wszystkie te sposoby ludzkiego rozumowania, tylko ona gwarantuje, że pomysły będą wartościowe i użyteczne.

Ich efektywność wzmacniana jest poprzez aktywność własną jednostki i jej motywację do osiągnięć.

W SKŁAD SPRAWNOŚCI I ZDOLNOŚCI MĄDREGO MYŚLENIA WCHODZI:

MYŚLENIE REFLEKSYJNE – pozwala na wymyślanie strategii, analizę, monitorowanie i modyfikowanie działań w celu wyłonienia najlepszych rozwiązań

DIALOGICZNE – prowadzące do uwzględnienia w działaniu różnych perspektyw i punktów widzenia

DIALEKTYCZNE – pozwalające na integrację dwóch różnych punktów widzenia poprzez tworzenie tezy, antytezy i syntezy.

Mądrość pozwala używać i integrować wiedzę, umiejętności, kompetencje jednostki i grupy dla rozwoju zdolności.

W TAKIM ROZUMIENIU

Kompetencje i zdolności są kluczem do powodzenia i osiągania sukcesów przez jednostki w ich życiu i dlatego są bardzo istotne w edukacyjnym postępowaniu szczególnie w odniesieniu do jednostek zdolnych.

Mądrość nie jest tożsama z wiedzą ani z inteligencją, jest przez nie wspierana – wiedza jest treścią, która dzięki inteligencji jest przyswajana i stanowi element mądrości.

Mądrość powiązana jest także z wewnętrznymi przeczuciami, intuicją, osobistymi przeżyciami, wartościami oraz zdolnościami komunikacyjnymi.

ZNACZENIE MADROŚCI W PROCESIE AKTUALIZOWANIA SIĘ WYBITNYCH ZDOLNOŚCI HUMANISTYCZNYCH

W doskonaleniu mądrości **UCZNIA ZDOLNEGO** konieczne jest uczenie:

zadawania pytań,
logiki, retoryki, gramatyki,
szerokiego poglądu na świat,
konfrontowania różnych teorii,
dostarczanie okazji do porównań objaśniających: metafory,
literaturę, sztukę,
rozwój umiejętności komunikacyjnych.

WYKAZ KOMPETENCJI I UMIEJĘTNOŚCI, KTÓRE TWORZĄ WARUNKI DO PRZEJAWÓW MĄDREGO MYŚLENIA I ZACHOWANIA WEDŁUG R. STERNBERGA:

posiadanie systemu wartości wyższych,
samopoznanie, samoakceptacja,
zdolność do dokonywania wyborów i przeżywania uczuć wyższych,
umiejętność współżycia z ludźmi,
wrażliwość na problemy,
otwartość,
dojrzałość emocjonalna,

otwartość na doświadczenie,
motywacja do rozwoju i zmian,
zdolność do racjonalnego kierowania sobą,
sprawiedliwość i odwaga,
operacyjność i logiczność myślenia,
analityczność myślenia,
twórczość,
pragmatyzm myślenia,
refleksyjność i krytycyzm w myśleniu.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

Identyfikacja indywidualnych
potrzeb i możliwości ucznia zdolnego
a rozwój
uzdolnień humanistycznych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IDENTYFIKACJA INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI UCZNIA ZDOLNEGO

- *jak się nauczyłeś tego, co wiesz na dany temat/o danym działaniu?*
- *jakie formy edukacji przeszedłeś z tego zakresu?*
- *jaki jest twój stan wiedzy i umiejętności z interesującą cię dziedziny?*
- *jakie są twoje uczucia związane z tym tematem/działaniem?*
- *jakie informacje zwrotne otrzymywałeś?*
- *przykłady twojego działania z tego zakresu*
- *z jakich umiejętności korzystasz w trakcie tych działań?*
- *w jakich innych sytuacjach wykorzystujesz te umiejętności?*
- *kiedy, według ciebie, będziesz mógł wykorzystać daną umiejętność?*

IDENTYFIKACJA INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI UCZNIA ZDOLNEGO

Planując jakiekolwiek działanie – w tym rozwój umiejętności humanistycznych, konieczne jest uwzględnienie czynników zewnętrznych, niezależnych od nas określanych jako „warunki brzegowe”:

- *jakiej pomocy uczeń oczekuje ze strony nauczyciela?*
- *ile czasu przeznaczane jest na opanowanie danego materiału?*
- *Jakie inne czynniki będą oddziaływać na proces nauki?
(np. dostępne środki, inne zobowiązania, sytuacja osobista)*

IDENTYFIKACJA INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI UCZNIA ZDOLNEGO

Do określenia indywidualnych potrzeb i możliwości bardzo przydatna może okazać się

ANALIZA SWOT:

- Górne pola (mocne i słabe strony) należy wypełnić informacjami dotyczącymi wewnętrznych predyspozycji i zasobów ucznia. Pola dolne dotyczą sytuacji zewnętrznej.
- Przy dokonywaniu analizy SWOT należy pamiętać, by poszczególne elementy rozpisywać dla konkretnej sytuacji i kierunku działań.

IDENTYFIKACJA INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI UCZNIA ZDOLNEGO

PRZYKŁAD:

11-letni uczeń szkoły podstawowej, półfinalista konkursu ortograficznego pragnie poszerzyć swoją wiedzę w tegorocznej edycji konkursu i zostać finalistą.

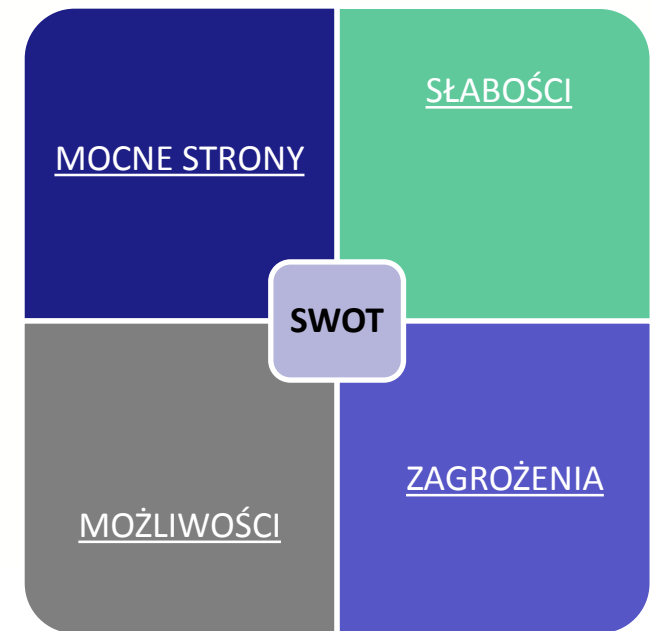

IDENTYFIKACJA INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI UCZNIA ZDOLNEGO

ĆWICZENIE:

przeprowadź przykładową analizę SWOT:

13 letni Kuba jest uczestnikiem projektu edukacyjnego z języka niemieckiego, w ramach którego ma wspólnie z kolegami przygotować przedstawienie teatralne w języku niemieckim. Świetnie zna zasady gramatyczne, uczęszcza na dodatkowe zajęcia z języka, ale jest dość nieśmiały co utrudnia mu komunikację z kolegami z grupy. Niestety ma również duże braki w słownictwie.

OKREŚLENIE CELÓW

Po wykonaniu analizy **SWOT** uczeń powinien zadać sobie pytanie co dalej:

- co można zrobić, by zwiększyć oddziaływanie swoich mocnych stron, a ograniczyć słabości?
- jak można wykorzystać możliwości?
- co można zrobić, żeby wyeliminować zagrożenia?

W ten sposób dochodzimy do wstępnej postaci naszych celów.

OKREŚLENIE CELÓW

„Ileś nie jest liczbą, a wkrótce nie jest terminem.”
D. Bernick

Określając cele należy kierować się pewnymi zasadami, które zawierają się w koncepcji SMART.

Każdy cel, który sobie stawiamy powinien spełniać wszystkie te kryteria.

S

imple

- cel powinien być prosty, sformułowany w sposób jednoznaczny, nie zostawiając miejsca na luźną interpretację

M

asurable

- cel powinien być mierzalny, to znaczy tak sformułowany, by w każdym momencie, można było określić w jakim stopniu został zrealizowany

A

chievable

- cel powinien być osiągalny i realistyczny – cele zbyt ambitne, znajdujące się poza zasięgiem będą demotywować

R

levant

- cel powinien być istotny, być rozwojowy, a jego skutki powinny przynieść wymierne, konkretne efekty dla uczącego się

T

imely

- cel powinien być określony w czasie, mieć wyznaczony termin rozpoczęcia i realizacji

OKREŚLENIE CELÓW

w określaniu celów nie stosujemy
słów niekonkretnych,
subiektywnych takich jak:

- wiedzieć
- wierzyć
- czuć
- lubić
- doceniać
- rozumieć
- cenić

powinniśmy używać określeń
nakierowanych na działania takich
jak:

- napisać
- pokazać
- wykonać
- dokończyć
- osiągnąć
- ukończyć
- stworzyć
- wdrożyć

OKREŚLENIE CELÓW

PRZYKŁAD:

Nasz 11 letni uczeń w trakcie analizy SWOT, w swoich słabościach wypisał m.in. „nadmierny pośpiech”.

Teraz musi starać się wyeliminować swoją słabość tworząc cel zgodny z koncepcją SMART:

W ciągu tego roku szkolnego będę uczęszczał na zajęcia koła polonistycznego. Arkusze konkursu ortograficznego przygotowujące do prawdziwego konkursu będę wypełniał spokojnie i uważnie.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

EWALUACJA

Samooocena - czyli co wie o sobie uczeń

Informacja zwrotna – czyli co wie o uczniu nauczyciel

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SAMOOOCENA

Przy przeprowadzaniu ewaluacji najpierw należy pozwolić uczniowi zdolnemu samemu ocenić swoje osiągnięcia i problemy.

Dzięki temu będzie on bardziej otwarty, a jednocześnie nie poczuje się zaatakowany, oceniany.

„Jeśli rozpoznaję swoje błędy, biorę za nie odpowiedzialność i najprawdopodobniej je naprawię. Jeśli zauważy je ktoś inny, zapewne przyjmę postawę obronną i będę się trzymać starych schematów postępowania.”

(Thorpe, Clifford 2011)

SAMOOOCENA

By ułatwić przeprowadzenie samooceny, warto by uczeń zadał sobie kilka pytań:

- *co się wydarzyło?*
- *jakie aspekty tego wydarzenia są pozytywne?*
- *jakie aspekty tego wydarzenia są negatywne?*
- *dlaczego są one pozytywne bądź negatywne?*
- *co chciałbyś powtórzyć następnym razem?*
- *czego chciałbyś uniknąć następnym razem?*
- *jak to zrobić?*

Thorpe, Clifford 2011)

Informacja zwrotna

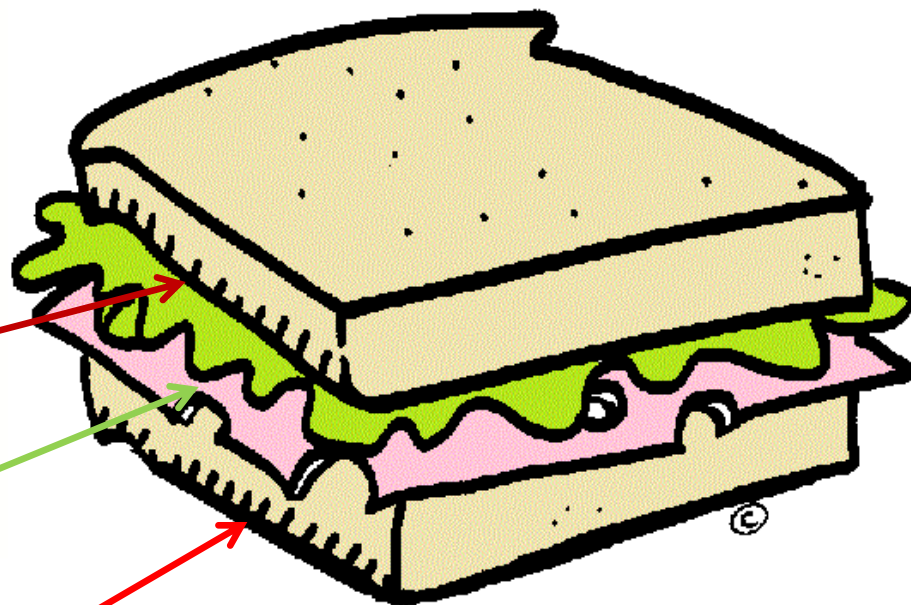
- *bądź szczegółowy; opieraj się na obserwacjach, a nie wygłaszaj konkluzji;*
- *skoncentruj się na zachowaniu, a nie na osobie;*
- *udzielaj informacji zwrotnych jak najszybciej po wydarzeniu, którego dotyczą;*
- *niech twoje motywy będą jasne;*
- *udzielaj zarówno pozytywnych, jak i negatywnych informacji zwrotnych w odpowiednich sytuacjach;*
- *zanim udzielisz informacji zwrotnej, zastanów się, jak uczeń może na nią zareagować – wczuj się w jego sytuację;*
- *upewnij się, że uczący się dobrze zrozumiał informację, którą mu przekazałeś.*

Informacja zwrotna

Najczęściej stosowaną techniką udzielania informacji zwrotnej jest tak zwana „[kanapka informacyjna](#)”. Zapobiega ona „zablokowaniu” się rozmówcy i sprawia, że jest bardziej otwarty.

Polega ona na przekazaniu na początku pozytywnej informacji zwrotnej, dopiero później konstruktywnej (krytycznej) informacji, po czym domknięcie drugą pozytywną informacją.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

Informacja zwrotna

PRZYKŁAD:

Jestem pozytywnie zaskoczona tym, jak dobrze poradziłeś sobie z napisaniem tego wypracowania. Widzę, że włożyłeś dużo czasu w przygotowanie się do niego.

informacja
pozytywna

Zabrakło mi w nim szczegółowego opisu przyrody.

Informacja
konstruktywna

Wypracowanie napisane jest bardzo dobrze. Tak trzymaj!

Informacja
pozytywna

Informacja zwrotna

Technika „[alternatywnych sposobów zachowania](#)” różni się od poprzedniej tylko ostatnim etapem. W tym wypadku przedstawiamy najpierw pozytywną informację, następnie konstruktywną informację zwrotną, a zamykamy rozmowę na temat alternatywnych rozwiązań.

KONSTRUKTYWIZM SPOŁECZNY J. DELII - KONSTRUKTY OSOBISTE I ICH RODZAJE

- Głównym założeniem konstruktywizmu jest sformułowanie tezy:
Osoby rozpoznają świat poprzez systemy konstruktów osobistych, rozumianych jako myślowe szablony lub matryce, które dopasowujemy do rzeczywistości, żeby wyprowadzić jakiś porządek z chaosu porządkując swoje spostrzeżenia.

(Griffin, 2003 s. 137).

KWESTIONARIUSZ KATEGORII RÓL PODSTAWOWE GATUNKI ZŁOŻONOŚCI POZNAWCZEJ

- **Zróżnicowanie**, konstrukty osobiste, używane w celu opisu konkretnego człowieka,
- **Abstrakcja**, interpretacja konkretnego zachowania, jego motywacji oraz predyspozycji,
- **Integracja**, rozpoznawanie i normowanie wrażeń sprzecznych.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA
KOMPETENCJA W PRACY
Z UCZNIEM ZDOLNYM

TYPOLOGIA RODZAJU LOGIK KOMUNIKACYJNYCH

- Logika komunikacji ekspresywnej.
- Logika komunikacji konwencjonalnej.
- Logika komunikacji retorycznej.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

WNIOSKI

- Znajomość zasad w pracy nauczyciela z uczniem uzdolnionym komunikatów wyrafinowanych, może okazać się skuteczną strategią w przygotowaniu wychowanka do nawiązywania dobrych kontaktów interpersonalnych ze środowiskiem społecznym.
- Jak podkreśla J. Delia - osoby stosujące komunikaty wyrafinowane są lubiane i pozytywnie oceniane przez swoich rozmówców.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

CO OZNACZA W PRAKTYCE EFEKTYWNA KOMUNIKACJA

- Cała komunikacja interpersonalna opiera się na kilku podstawowych umiejętnościach:
 1. Rozwijaniu umiejętności słuchania.
 2. Posługiwaniu się informacjami zwrotnymi.
 3. Zadawaniu pytań i wyczuciu stylu komunikacyjnego.

CZYNNIKI UŁATWIAJĄCE SKUTECZNĄ KOMUNIKACJĘ

- Dwukierunkowa komunikacja.
- Klimat wspierający komunikację.
- Zapewnienie osobistej, otwartej, uczciwej komunikacji.
- Znalezienia czasu i zaangażowania w bezpośredni osobisty kontakt.
- Skuteczne techniki zadawania pytań i udzielania odpowiedzi.
- Przewyciężanie czynników utrudniających proces komunikowania się.

PRAKTYCZNE IMPLIKACJE

**JAK MÓWIĆ ŻEBY DZIECI NAS SŁUCHAŁY JAK SŁUCHAĆ, ŻEBY DZIECI
DO NAS MÓWIŁY**

Metoda Marshalla B. Rosenberga

METAFORA

Żyrafa - to ssak

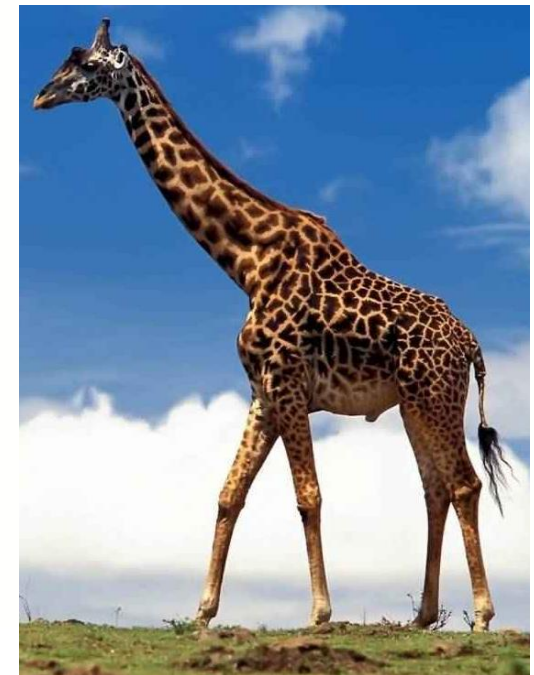
- ❖ o największym, spośród innych zwierząt lądowych, sercu w stosunku do masy ciała,
- ❖ ma też najdłuższą szyję, dzięki której widzi „dalej” i „więcej”.

Serce

- ❖ symbolizuje świat uczuć,

Długa szyja

- ❖ umiejętność wglądu w uczucia i potrzeby, schowane za zachowaniem drugiej osoby.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

Szakal to - osoba

która ma problem ze swoimi uczuciami,
nie rozumie ich i nie wierzy, że jej potrzeby mogą być zaspokojone.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

MODEL 4 KROKÓW

OBSERWACJA - umiejętność odróżniania tego, co postrzegamy zmysłami od tego, co myślimy na temat zachowania się ucznia. W obserwacji chodzi o stwierdzenie faktu.

UCZUCIA - umiejętność wyrażania swoich emocji związanych z tym, co robi lub mówi uczeń.

POTRZEBY - umiejętność dostrzegania ukrytych za uczuciami naszych potrzeb (wartości).

PROŚBA - umiejętność wyrażenia prośby o konkretne działanie, które wzbogaciłoby, uszczęśliwiło by życie nasze i innej osoby.

JĘZYK ŻYRAFY KONTRA JĘZYK SZAKAŁA

Język żyrafy to „język serca”

- Polega na skupianiu uwagi na
 - faktach,
 - uczuciach,
 - potrzebach,
 - prośbach.

Język, który okazuje innym
rozumienie i akceptację.

Język szakala to „język głowy”

- Oparty jest na
 - krytykowaniu,
 - ocenianiu,
 - osądzaniu.

Język, który wpędza innych
w poczucie winy lub wstydu.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA
KOMPETENCJA W PRACY
Z UCZNIEM ZDOLNYM

POTRZEBY SĄ ŚCIŚLE ZWIĄZANE Z UCZUCIAMI

- Gdy są zaspokojone doświadczamy uczuć przyjemnych, gdy nie są, uczuć bolesnych i trudnych.
- Krytykując i osądzając innych, dajemy do zrozumienia, że nasze własne potrzeby nie zostały zaspokojone.

JA

Mówienie o Sobie podkreśla to, że to My sami
jesteśmy odpowiedzialni za **Nasze** uczucia,
to My mamy na nie największy wpływ
poprzez **Nasze** myśli
czy **Nasze** nastawienie do danej sytuacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

JAK TO DZIAŁA?

Kiedy nasza potrzeba jest niezaspokojona,
mówimy,
co spostrzegliśmy,
co czujemy,
czego nam trzeba,
oraz wyrażamy prośbę
co konkretnie rozmówca może zrobić,
aby naszą potrzebę zaspokoić.

EMPATIA I SZCZEROŚĆ W WYRAŻANIU SIEBIE

Szczerość

zawsze dotyczy umiejętnego
wyrażania
własnych potrzeb i uczuć
i tego, co jest dla nas ważne.

Empatia

to umiejętność postawienia
się
w sytuacji innej osoby
i skupienia się na tym,
czego ona w tej konkretnej
chwili doświadcza.

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA
KOMPETENCJA W PRACY
Z UCZNIEM ZDOLNYM

RÓWNOWAGA W RELACJACH

Zgoda na to, aby we wzajemnym kontakcie nauczyciela z uczniem
było miejsce
na Twoje i na Moje potrzeby.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

ZAPAMIĘTAJ

Prośba zawsze zakłada odmowę,
jeśli więc nie zgadzasz się na słowo

i żądasz jej spełnienia, to wówczas
stosujesz przemoc!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOBRE PRAKTYKI EDUKACYJNE **METAFORA W ROZWOJU ZDOLNOŚCI HUMANISTYCZNYCH**

Metafora i myślenie metaforyczne stanowią nieodłączny element zaplanowanej pracy z uczniem zdolnym.

Rozwijanie myślenia metaforycznego jest ogromną wartością, zwłaszcza gdy rozumie się, że „czytanie” metafory jest procesem lub grą emocjonalno-intelektualną, w czasie której osiąga się autonomię języka i niezależność indywidualnego postrzegania i doświadczania literatury oraz sztuki.

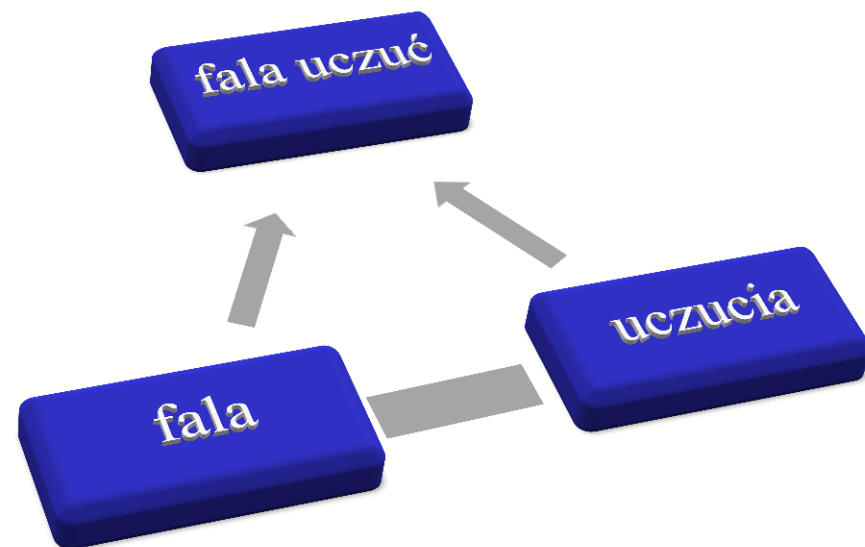
TRÓJKĄT METAFORYCZNY – JEGO ZASTOSOWANIE W ROZWOJU ZDOLNOŚCI POLONISTYCZNYCH

Uosabia siłę tkwiącą w metaforze,
pokazuje podobieństwa i różnice
między:

Obiektem (rzecz, do której się
odnosimy).

Nośnikiem (rzecz, z której czerpiemy
jej cechy i właściwości).

Ponadto umożliwia powstawanie
obrazów poetyckich.

METAFORY SĄ ZWIĄZANE Z:

Naszymi głębokimi doświadczeniami, posługujemy się nimi w sposób nieświadomy nie tylko w języku, ale także w myśleniu i czynach.

(Limont, 1997)

Metafora ma ogromny wpływ na procesy poznawcze uczniów zdolnych.

Metafora może być aktem kreacji lub celem samym w sobie (środkiem do celu), kiedy jej zastosowanie umożliwia zrozumienie skomplikowanych treści i pomaga znaleźć ciekawe odniesienia do konkretnego pojęcia.

(Schmidt, 2010)

METAFORA TWÓRCZA W SPOSOBIE MYŚLENIA UCZNIA ZDOLNEGO UMOŻLIWIA:

- **Dotykanie:** niewidzialnych obszarów rzeczywistości posiadających abstrakcyjny wymiar.
- **Powstanie:** niepowtarzalnego dla każdego odbiorcy obrazu postaci.
- **Skutek:** przebudowanie myślenia, weryfikacja utartych nawyków, ogląd problemu z innej perspektywy.

WYCHODZENIE POZA SCHEMATY

- [illegible]

KONSTRUKTY OSOBISTE NAUCZYCIELA JAKO KLUCZOWA KOMPETENCJA W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

PRZYKŁADY MYŚLENIA METAFORYCZNEGO

- Mnemotechniki
- Łańcuchowa metoda skojarzeń
- Generowanie pomysłów wg A. Osborna
- Intuicja semantyczna
- Edukacyjna gra słowna „Tabu”

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Dr Iwona Błaszczak
Wydział Nauk Społecznych, Katedra Edukacji i Kultury, SGGW
Ul. Nowoursynowska 159, Warszawa
e-mail: i.blaszczak@wp.pl

Projekt współfinansowany z Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

